

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

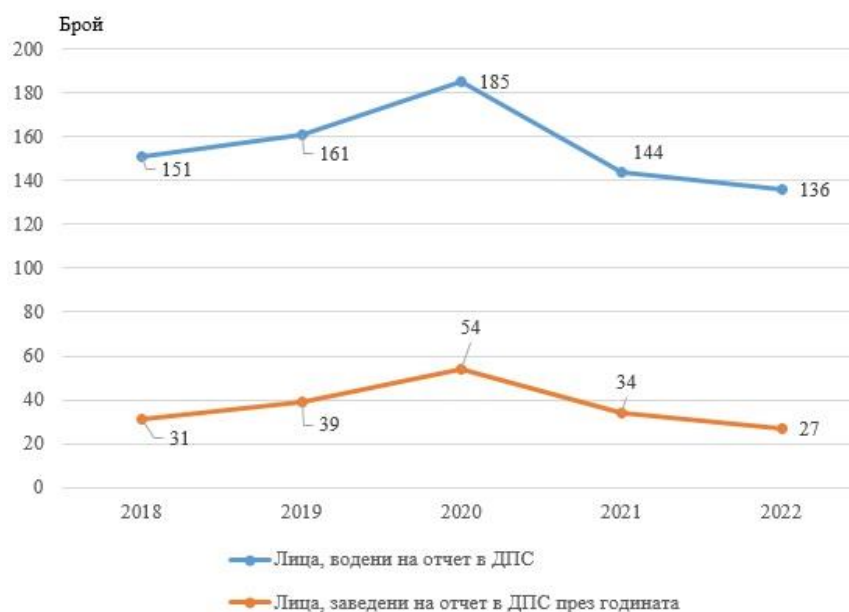
През 2022 г. в област Търговище **на отчет¹ в ДПС са водени** 136 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС от областта лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 81.6%;
- малолетни (8 - 13 години) - 18.4%;
- момчета - 126 (92.6%);
- момичета - 10 (7.4%);
- учащи - 125 лица (91.9%).

В област Търговище малолетните и непълнолетните лица **заведени на отчет² в ДПС** през 2022 г. са 27, или 19.9% от всички водени на отчет лица. Момчетата са 26, а момичетата - 1.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2018 - 2022 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

През 2022 г. в областта са **снети от отчет в ДПС** 28 малолетни и непълнолетни лица, или 20.6% от водените на отчет през годината:

- поради поправка на поведението - 2 лица (7.1%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 26 лица (92.9%);

Противообществени прояви

В област Търговище **преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви** през 2022 г. малолетни и непълнолетни лица са 13. От тях момчетата са 7, или 53.8%, а момичетата - 6 (46.2%).

В структурата на противообществените прояви в област Търговище, най-голям е дялът на преминалите през ДПС за „прояви на насилие и агресия“ - 30.8%, следвани от преминалите за „бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ и „употреба на психоактивни вещества“ - по 15.4%.

Извършени престъпления

През 2022 г. в област Търговище броят на **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления** е 92. От тях 18 лица (19.6%) са на възраст от 8 до 13 години.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните. Извършители на кражби са 46 лица, или 50.0% от всички, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на домови кражби - 39.1% (18 лица), следвани от извършителите на кражби на части и вещи от МПС- 13.0% (6 лица).

В областта 26 лица на възраст от 8 до 17 години, или 28.3% от всички преминали през ДПС за извършени престъпления, са регистрирани за унищожаване и повреждане на имущество, 6 лица (6.5%) - за нанесени телесни повреди, 4 лица (4.3%) - за престъпления, свързани с наркотици.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2022 г. в област Търговище са регистрирани 41 пострадали от престъпления деца, от които 18 (43.9%) са момчета, а 23 (56.1%) - момичета. Малолетни са 21 лица (51.2%), а непълнолетни - 20 (48.8%).

През 2022 г. най-голям е броят и дялът на малолетните и непълнолетните, пострадали от телесна повреда и блудство - съответно 12 лица (29.3%) и 7 лица (17.1%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2022 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Търговище **са образували 79** възпитателни дела, от които 63 (79.7%) - по предложение на органите на прокуратурата. Броят **на решените дела** през годината е 70, като от тях в срок до един месец са решени 60 дела, или 85.7%. **Прекратени** на различни основания са 8 дела. В края на 2022 г. **е останало несвършено 1** дело.

През 2022 г. местните комисии са наложили 180 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 127 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 127 общественоопасни деяния.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 73 мерки (40.6%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 45 мерки (25.0%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват за полагане на засилени грижи - 29 мерки (16.1%);
- задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото - 12 мерки (6.7%);
- задължаване да се извини на пострадалия - 11 мерки (6.1%);
- предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца - на 6 малолетни и непълнолетни (3.3%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 3 мерки (1.7%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 44 лица (34.6%), а непълнолетни - 83 (65.4%);
- момчетата са 96 (75.6%), а момичетата - 31 (24.4%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживеене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).